

RESTAURÁTORSKÁ DOKUMENTACE

Restaurátorský průzkum omítek objektu lampovny Hornického skanzenu Mayrau ve Vinařicích

Březen 2017

Obsah:

I.	Lokalizace památky:	2
II.	Údaje o památce:.....	2
III.	Údaje o akci:	2
IV.	Popis památky.....	3
V.	Průzkum omítek fasády.....	3
	Fotodokumentace průzkumu fasády:	4
VI.	Průzkum omítek interiéru	14
	Místnost M1	15
	Místnost M2	23
	Místnost M3	31
VII.	Vyhodnocení průzkumu a doporučení pro vlastníka	37

Příloha: Ing. Michal Pech, *Materiálový průzkum – Vinařice, Hornický skanzen Mayrau*, Praha 2017.

Počet stran: 38 + příloha

Autor fotografií: MgA. Václav Štochl, Bc. Eva Haškovcová

Zpracování dokumentace: MgA. Václav Štochl, Vendula Filip, Bc. Eva Haškovcová

I. Lokalizace památky:

- 1. Obec:** Vinařice
- 2. Část obce:** Vinařice
- 3. Okres:** Kladno
- 4. Kraj:** Středočeský
- 5. Adresa:** Vinařice č.p. 56
- 6. Název objektu:** uhelný důl hlubinný Mayrau - areál
- 7. Rejstříkové číslo objektu:** 10045/2-4294
- 8. Památkou od:** 21. 12. 1994
- 9. Název památky:** omítky objektu lampovny

II. Údaje o památce:

- 1. Autor:**
- 2. Datace:** objekt lampovny 1882 a 1890

III. Údaje o akci:

- 1. Vlastník památky:** Sládečkovovo vlastivědné muzeum v Kladně,
příspěvková organizace
Hutská 1375, 272 01 Kladno
- 2. Objednatel:** Ing. Petr Pašek, V Bažantnici 2635, 272 02 Kladno 2
- 3. Zhotovitel:** MgA. Václav Štochl
akademický sochař a restaurátor
povolení k restaurování MKČR č. j. 12957/2005
Malá 133, 330 11 Třemošná
tel.: 721170173, e-mail: stochl@email.cz
IČO: 69932999, DIČ: CZ7706072308
- 4. Památkový dohled:** NPÚ, ÚOP středních Čech

IV. Popis památky

Průzkum proběhl v bývalém objektu lampovny, kde v přízemí bývaly kanceláře a dílna, v patře pak technický provoz. Jihovýchodní křídlo lampovny pochází z roku 1882, severozápadní křídlo bylo přistavěno v roce 1890. Ve dvacátém století tu proběhlo několik stavebních úprav včetně změny umístění a formátu okenních a dveřních otvorů. Umístění původních otvorů lze dosud lokalizovat podle dochovaných záklenků na fasádě a kamenných ostění, které místy prosvítají pod opadávající omítkou.

Dvoupodlažní objekt kryje sedlová střecha. Fasádu horizontálně dělí kordonová římsa z nakoso postavených cihel, ohraničených dvojicí hladkých předstupujících pásek. Po původních okenních a dveřních otvorech se dochovaly již zmiňované cihelné záklenky, mírně předstupující před plochu stěny.

Místnosti v interiéru mají hladké omítky bez plastické výzdoby, stěny jsou zakončeny fabionem. Stropy byly v nedávné době strženy z důvodu napadení dřevomorkou. V každé z místností zůstal ponechán jen úzký referenční pás.

V. Průzkum omítek fasády

Dle zadání měl proběhnout průzkum barevnosti fasády pomocí jedné stratigrafické sondy na starší části fasády a jedné sondy na novější přístavbě. Nálezová situace byla zároveň ověřena v místech opadu omítky na fasádě.

Na jihozápadním průčelí z roku 1882 byla plocha stěny opatřena jednovrstvou omítkou, nesoucí světle okrový nátěr. Následuje vrstva šedého nátěru, překrytá souvrstvím různých odstínů zelené, po té světle šedý a následně světle okrový nátěr. Po té byla celá fasáda opatřena současnou hrubou tvrdou cementovou omítkou.

Záklenky oken nesou dvě vrstvy červeného nátěru, následuje šedá a zelená, překrytá současnou cementovou omítkou s červeným nátěrem.

Severovýchodní průčelí z roku 1890 je opatřeno omítkou s příměsí popela s hlazenou štukovou vrstvou. Ta byla při pozdějších úpravách lokálně pekována. Dle provedené sondy se zdá, že před nanesením omítky bylo zdivo opatřeno bílým a po té světle okrovým nátěrem.

Nejstarší barevnou úpravu omítky tvoří okrový nátěr, následuje bílá s fragmenty šedé. Tu překrývá mladší vrstva omítky nesoucí okrový nátěr a dvě vrstvy zelené. Následuje současná cementová omítka.

Okenní záklenky jsou opatřené tenkou štukovou vrstvou s červeným nátěrem.

Původní barevnou úpravu fasády tedy pravděpodobně tvořil světle okrový nátěr v plochách stěny s červenými záklenky oken.

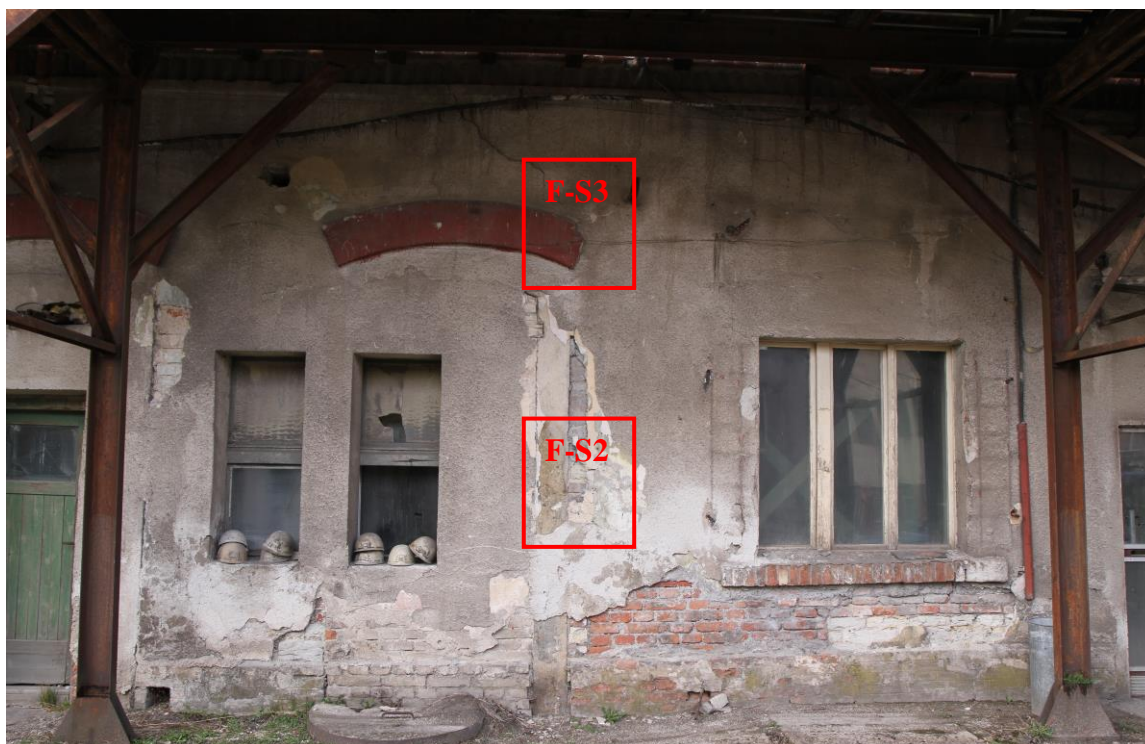
Fotodokumentace průzkumu fasády:

Jihovýchodní fasáda prvního podlaží

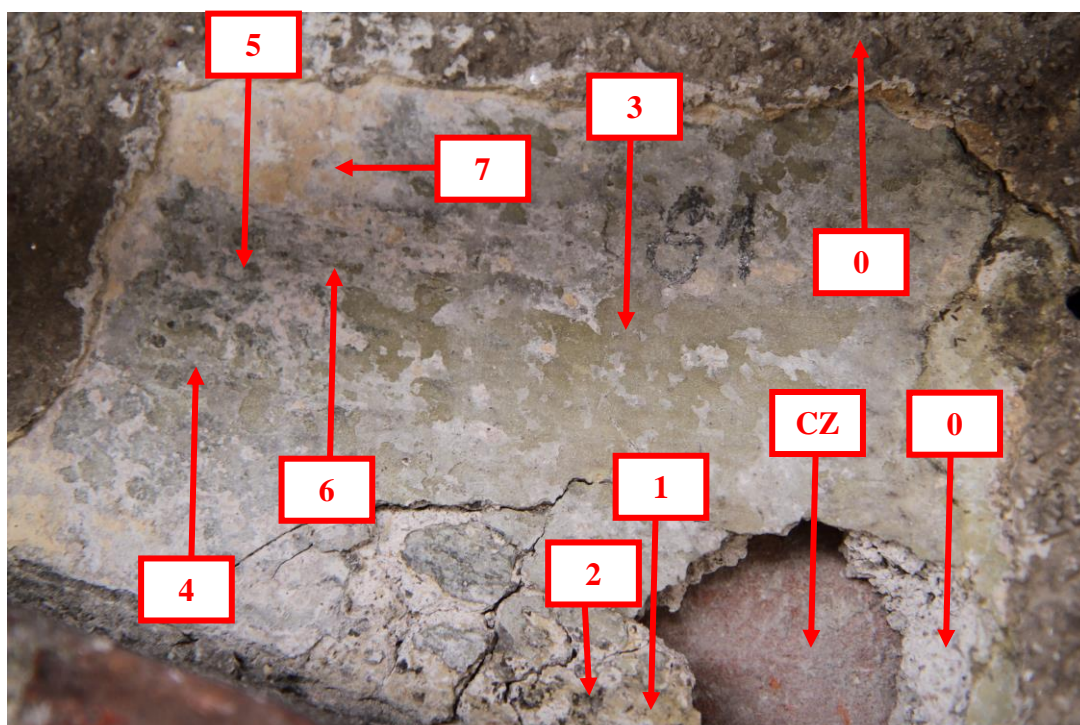
Umístění sondy S1 na jihovýchodní fasádě

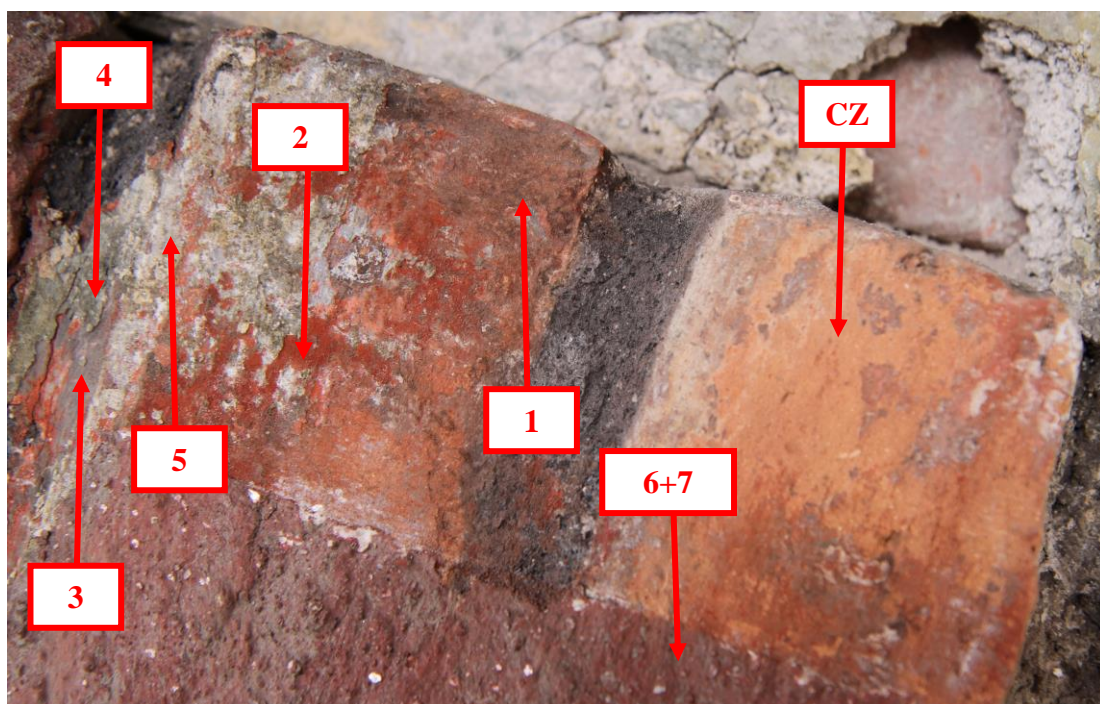
Umístění sondy F-S2 na jihovýchodním průčelí v místě opadu omítky z původního kamenného ostění a sondy F-S3 v místě opadu nátěru z původního záklenku okna

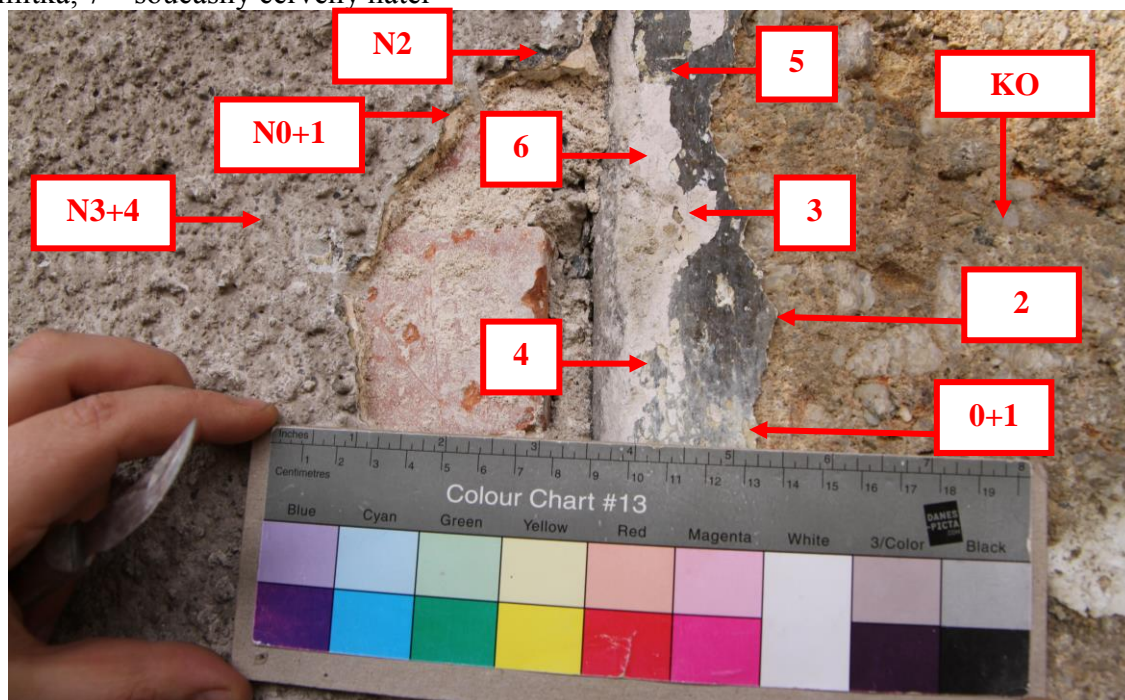
Sonda F-S1 na záklenku původního okna a v ploše stěny nad ním

Část sondy F-S1 v ploše stěny nad záklenkem: CZ – cihelné zdivo, 0- hrubá jednovrstvá omítka, 1 - světlý okrovo – zelený nátěr, 2 – šedá, 3 – teplá zelená, 4 – studená zelená, 5 – tmavě zelená, 6 – světle šedá, 7 – světle okrová, 8 – současná cementová omítka

Část sondy F-S1 na záklenku původního okna: CZ – cihelný záklenek, 1 – tmavě hnědočervený nátěr, 2 – červená, 3 – šedá, 4 – zelená, 5 – světle okrová, 6 – tvrdá cementová omítka, 7 – současný červený nátěr

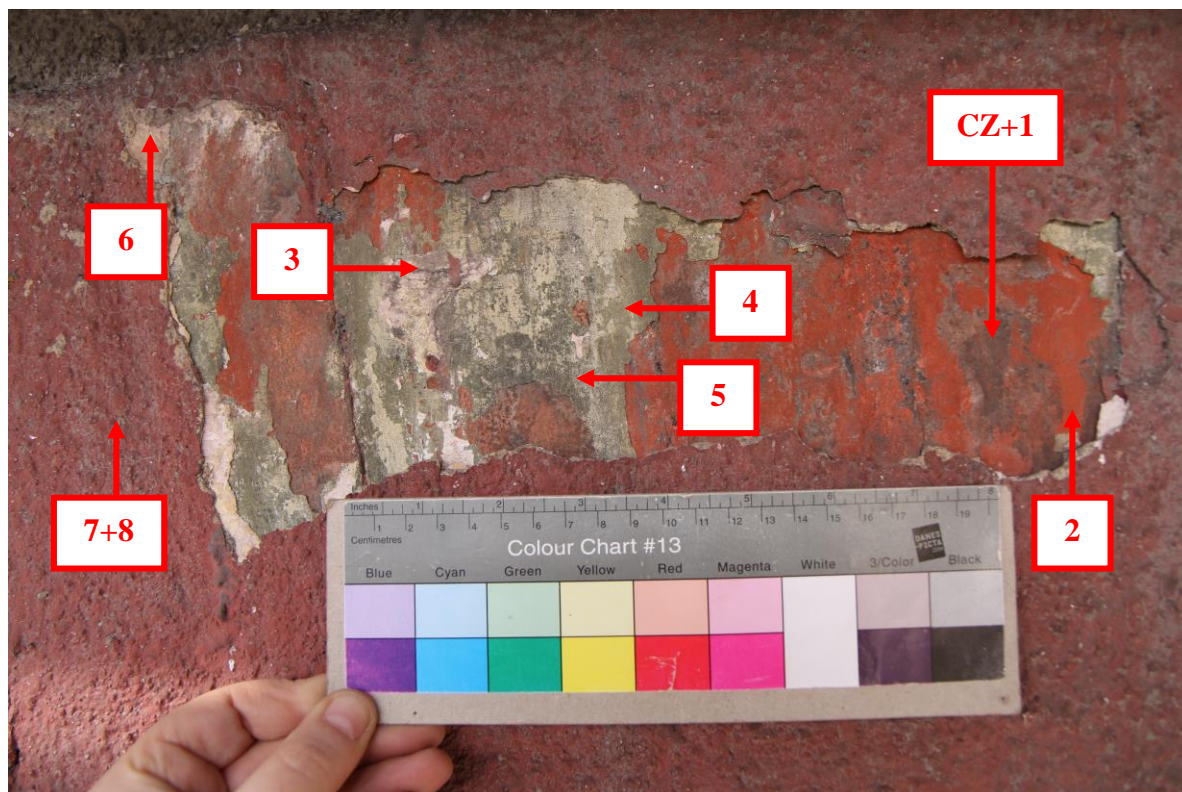

Sonda F-S2 na kamenném ostění: KO – kamenné ostění, 0- štuk, 1 – okrová, 2 – černá, 3 – bílá, 4 – teplá zelená, 5 – studená zelená, 6 – světle růžová

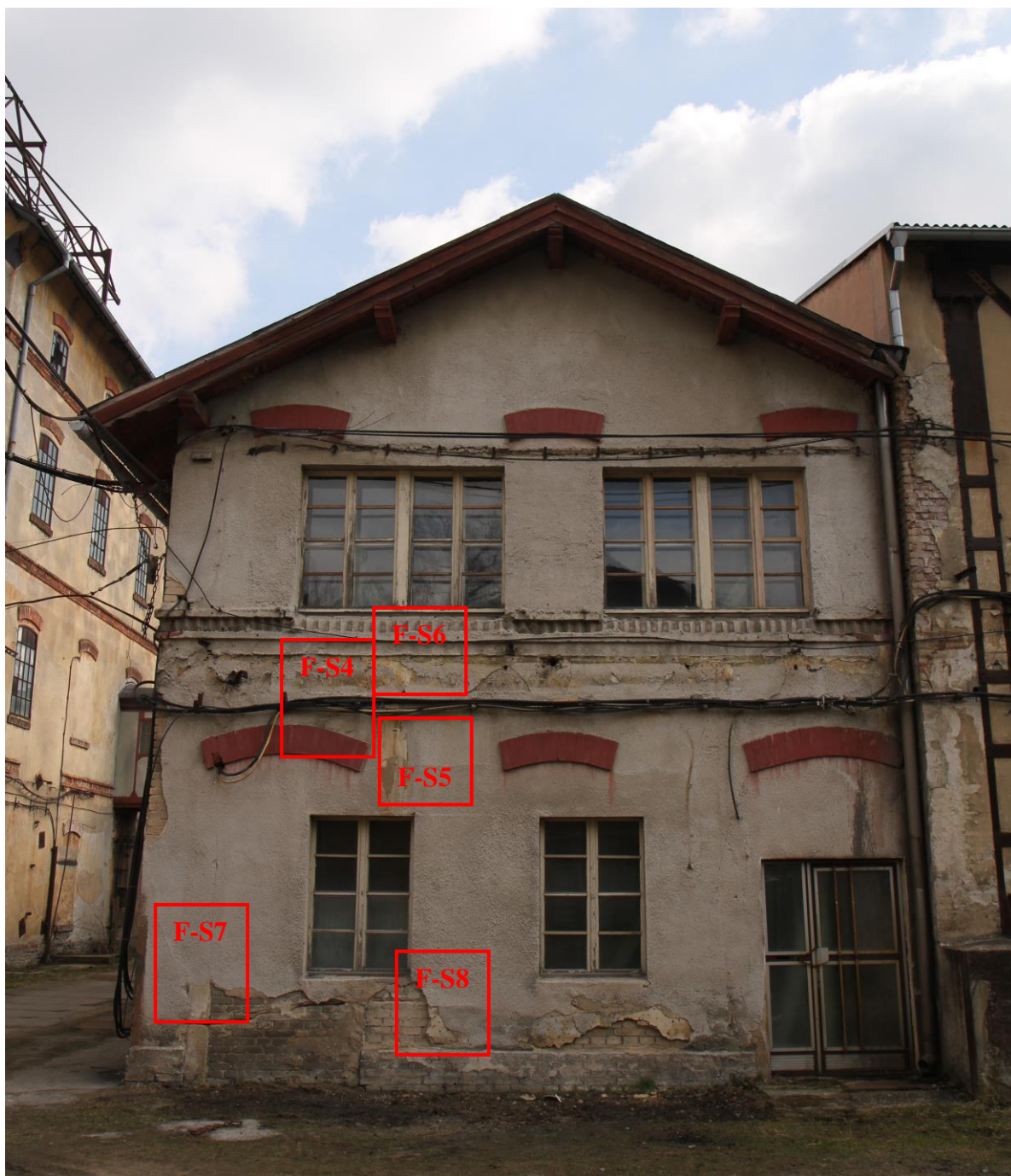
Vrstvy na novodobé zedivce: N0 – omítka, N1 – okrový nátěr, N2 – černá, patrně izolační asfaltová vrstva, N3+4 – tvrdá cementová omítka

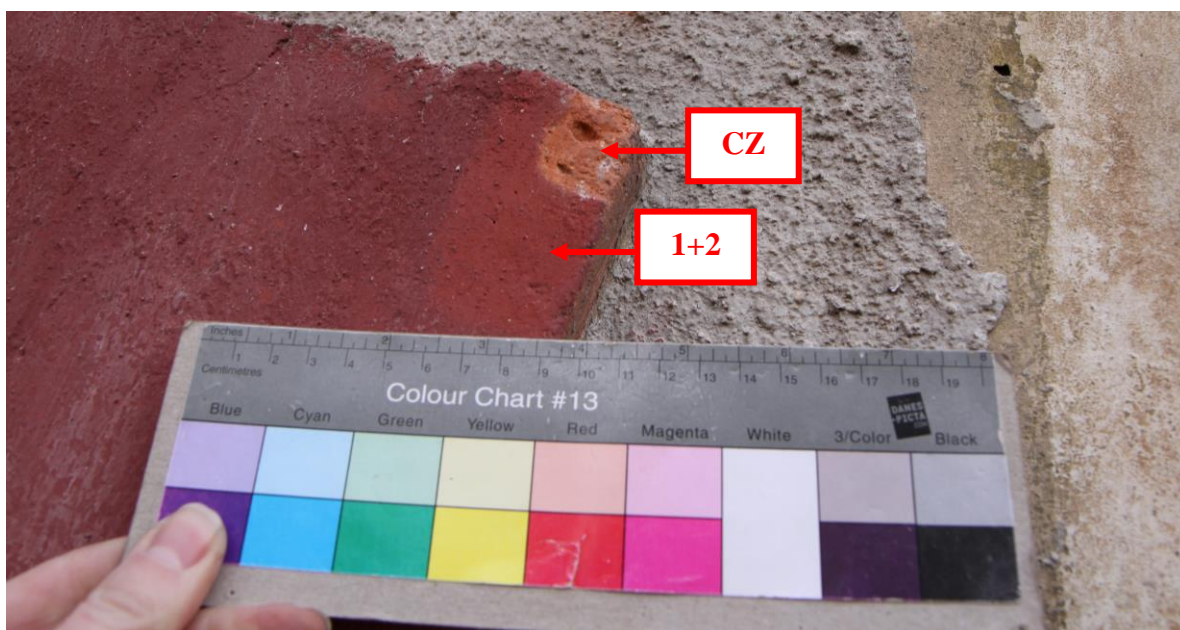
Celkový pohled na odhalenou část kamenného ostění na jihovýchodním průčelí

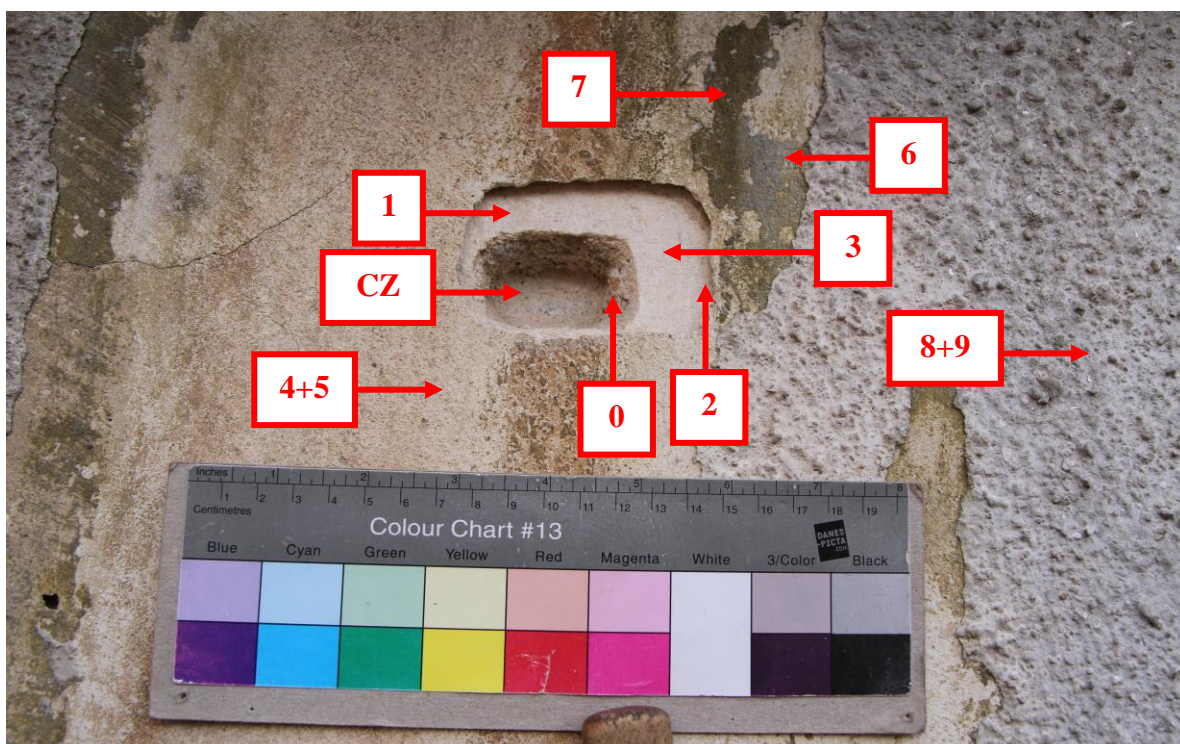
F-S3 na cihelném záklenku původního okna: CZ – cihelný záklenek, 1 – tmavě hnědo-červený nátěr, 2 – červená, 3 – šedá, 4 – teplá zelená, 5- studená zelená, 6 – světle okrová, 7 – tvrdá cementová omítka, 8 – současný červený nátěr

Vyznačení sond provedených na severozápadním průčelí

Sonda F-S4 na záklenku okna: CZ – cihelný záklenek, 1 – červený nátěr na tenké vrstvě štuku

Sonda F-S5 v ploše severozápadní fasády: CZ – cihelné zdivo opatřené bílým a okrovým nátěrem, 0 – omítka s příměsí sazí, 1 – hlazený štuk, 2 – světlý okr, 3 – bílý nátěr s fragmenty šedé, 4 – mladší štuková vrstva, 5 – okrový nátěr, 6 – teplá zelená, 7 – studená zelená, 8 – současná cementová omítka

MgA. Václav Štochl
akademický sochař a restaurátor
Malá 133, 330 11 Třemošná
IČO: 69932999, DIČ: CZ7706072308
Mobil: 721170173
Email: stochl@email.cz

Sonda F – S6 pod kordonovou římsou - detail odhalené pekované omítky ve vrstvě č. 0+1
v sondě F-S5

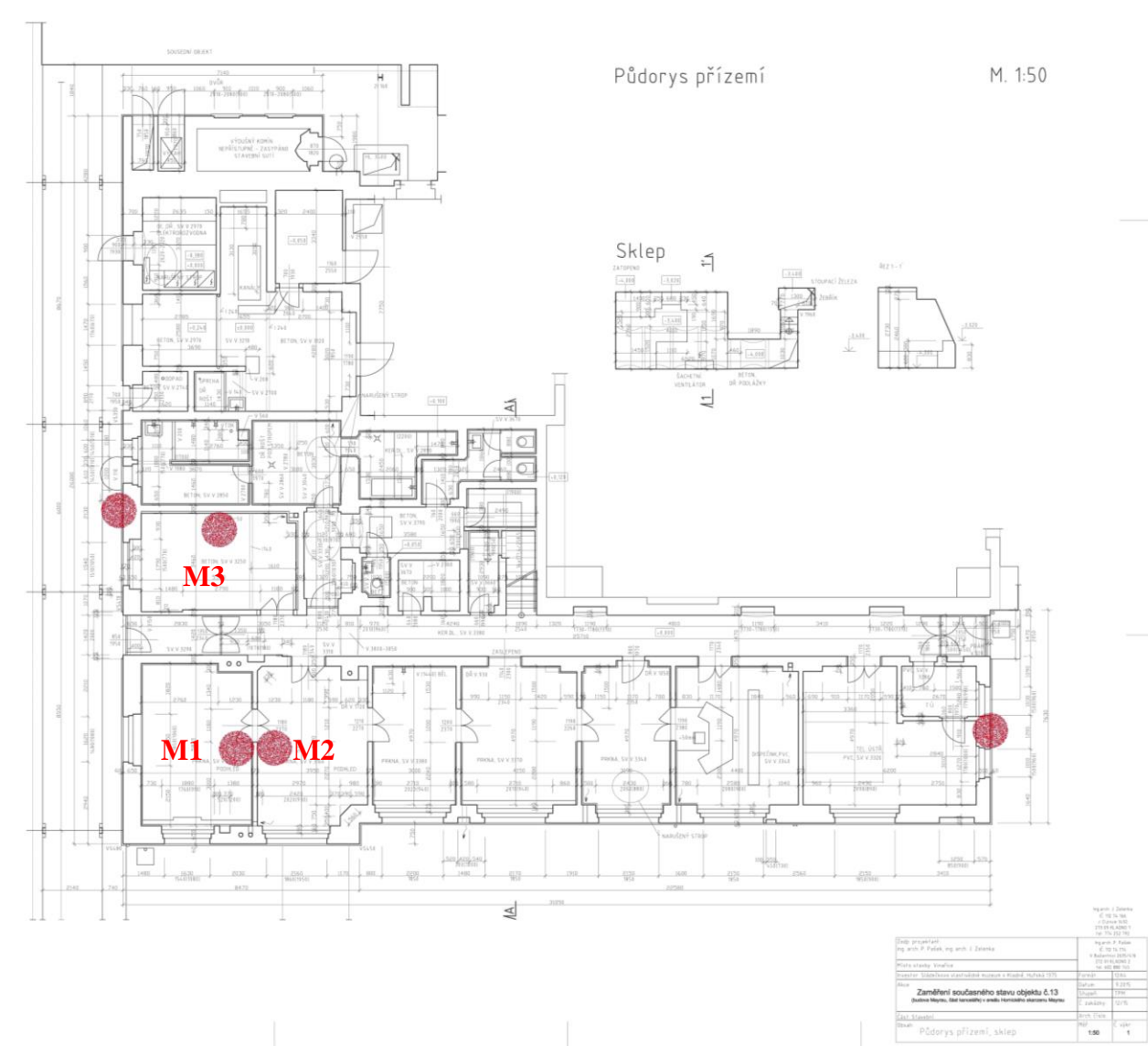
sonda F – S6 – detail odhaleného kamenného ostění ve spodní části fasády

Sonda F – S8 nad soklem fasády - detail odhalené pekované omítky ve vrstvě č. 0+1
v sondě F-S5

VI. Průzkum omítek interiéru

Dle požadavku zadavatele měly být provedeny celkem tři sondy pro zjištění barevnosti omítek ve třech místnostech. Pro lepší průkaznost byl tento průzkumu rozšířen o několik dalších stratigrafických a pásových sond, zejména v nejstarší nalezené vrstvě.

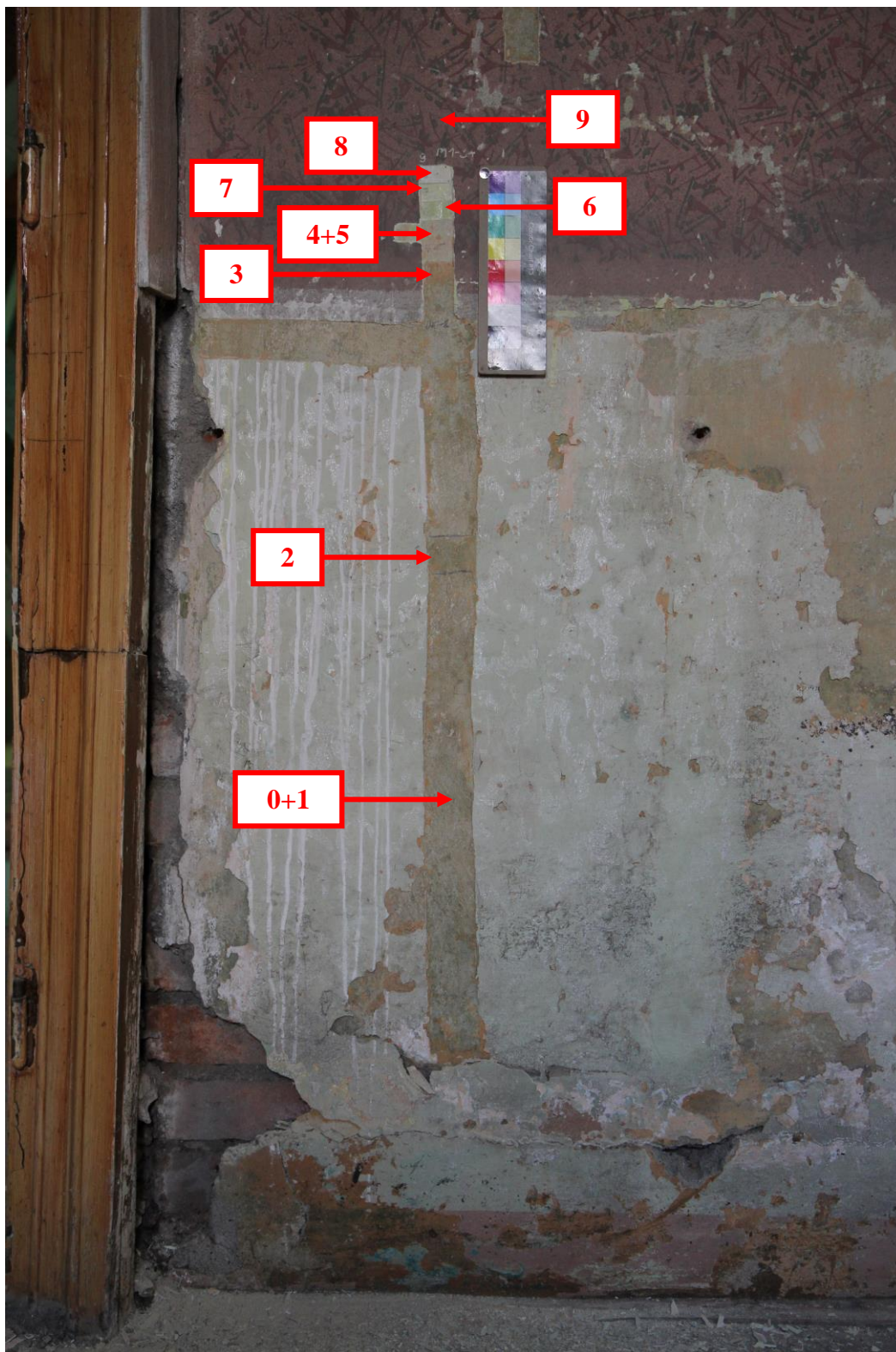
Vyznačení zkoumaných prostor v půdorysu 1. NP

MgA. Václav Štochl
akademický sochař a restaurátor
Malá 133, 330 11 Třemošná
IČO: 69932999, DIČ: CZ7706072308
Mobil: 721170173
Email: stochl@email.cz

Místnost M1

Celkový pohled do místnosti M1

Sonda M1-S1 v ploše stěny vedle dveří

MgA. Václav Štochl
akademický sochař a restaurátor
Malá 133, 330 11 Třemošná
IČO: 69932999, DIČ: CZ7706072308
Mobil: 721170173
Email: stochl@email.cz

Detail sondy: M1-S1: 0+1 – omítka s fragmenty studené zelené, 2 – teplá zelená, 3 – okrový nátěr s fragmenty dekoru, 4 – meruňková, 5 – modrá výmalba, 6 – zelený nátěr, 7 – žlutý nátěr, 8 – bílý podklad pod současným dekorem, 9 – současná výmalba (po natáčení filmu)

Sonda M1-S2 ve fabionu mezi stropem a stěnou: M1-S1: 0+1 – omítka s fragmenty šedé, 2 – sytě okrová s širším šedým pásem a užším okrovým pod fabionem, 3 – bílá plocha s červenou linkou pod fabionem a fragmenty dekoru, 4 + 5 + 6 – souvrství modré, zelené a žluté, 7 – bílý podklad pod současným dekorem, 8 – současná výmalba (po natáčení filmu)

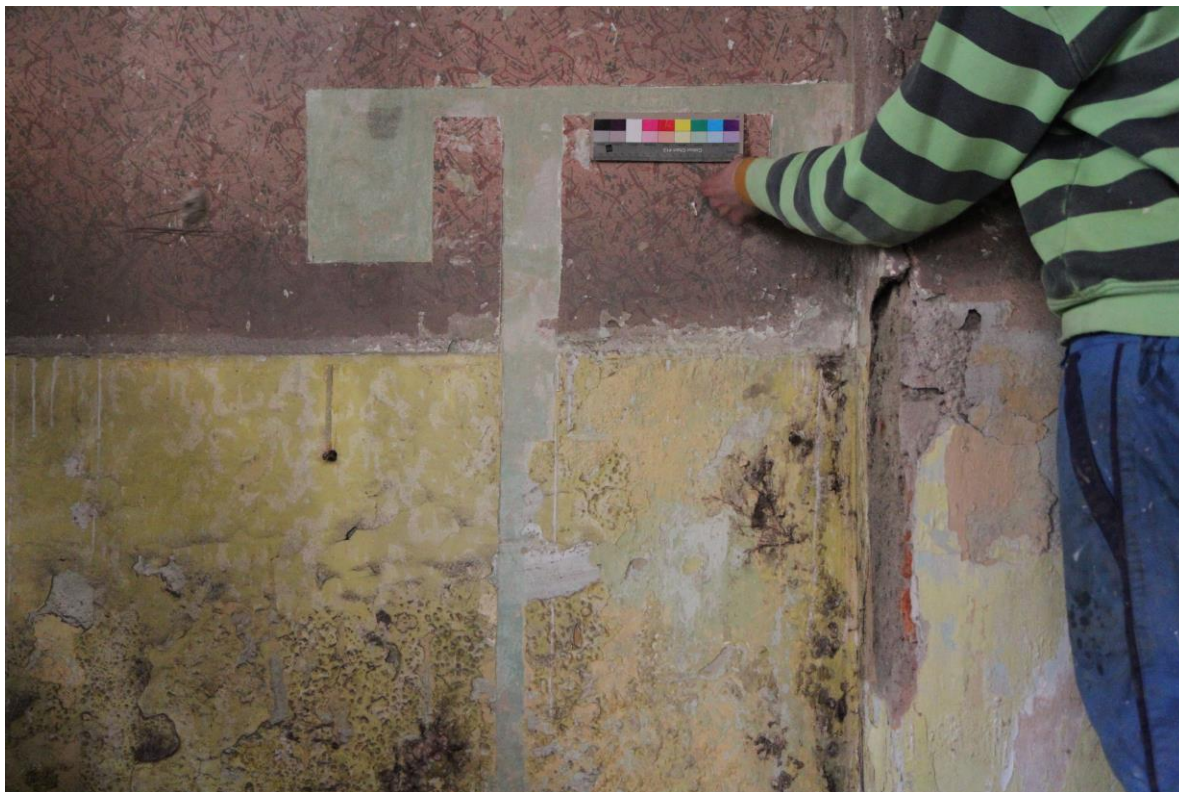
Pásová sonda M1-S3 v nejstarší nalezené vrstvě

Sonda S1-M4 v ploše stěny vedle dveří, provedená ve vrstvách č. 3 (okr s fragmenty dekoru) +4 (meruňková), 5 (modrá), 6 (zelená) + 8 (bílá)

Sonda S1M5 v ploše stěny vedle dveří: Pásové sondy provedené ve vrstvě č. 1 a 3

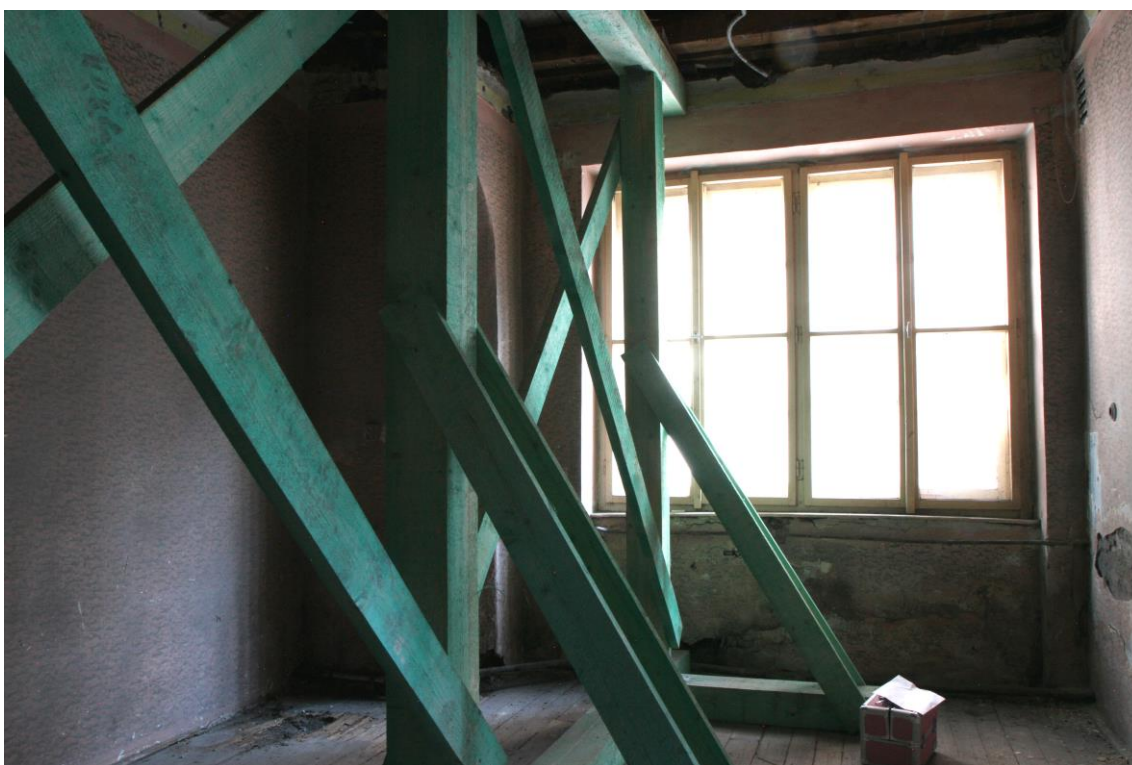

Pásová sonda v nejstarší nalezené barevné úpravě druhotné zazdívky dveří

Shrnutí:

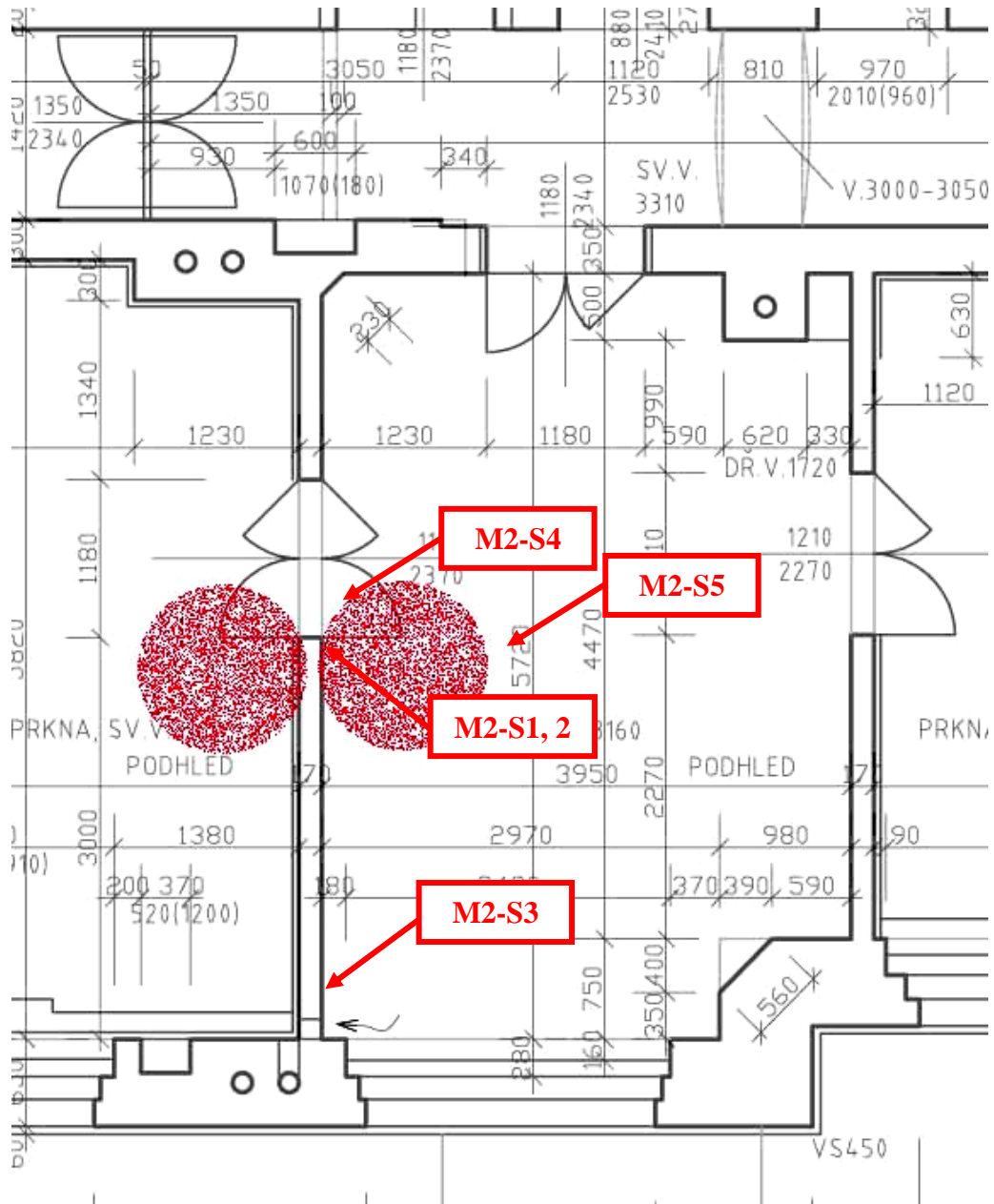
V místnosti M1 se nachází velké množství barevných úprav z různých časových období. Nejstarší barevná úprava byla patrně v šedo – zelených odstínech v plochách stěn a lomené bílé na stropě, který původně nesl dekorativní výzdobu. Tu však na ponechaném referenčním pásu dnes již není možné odkrýt a blíže specifikovat. V mladších vrstvách nebyla nalezena žádná hodnotná výzdoba.

Místnost M2

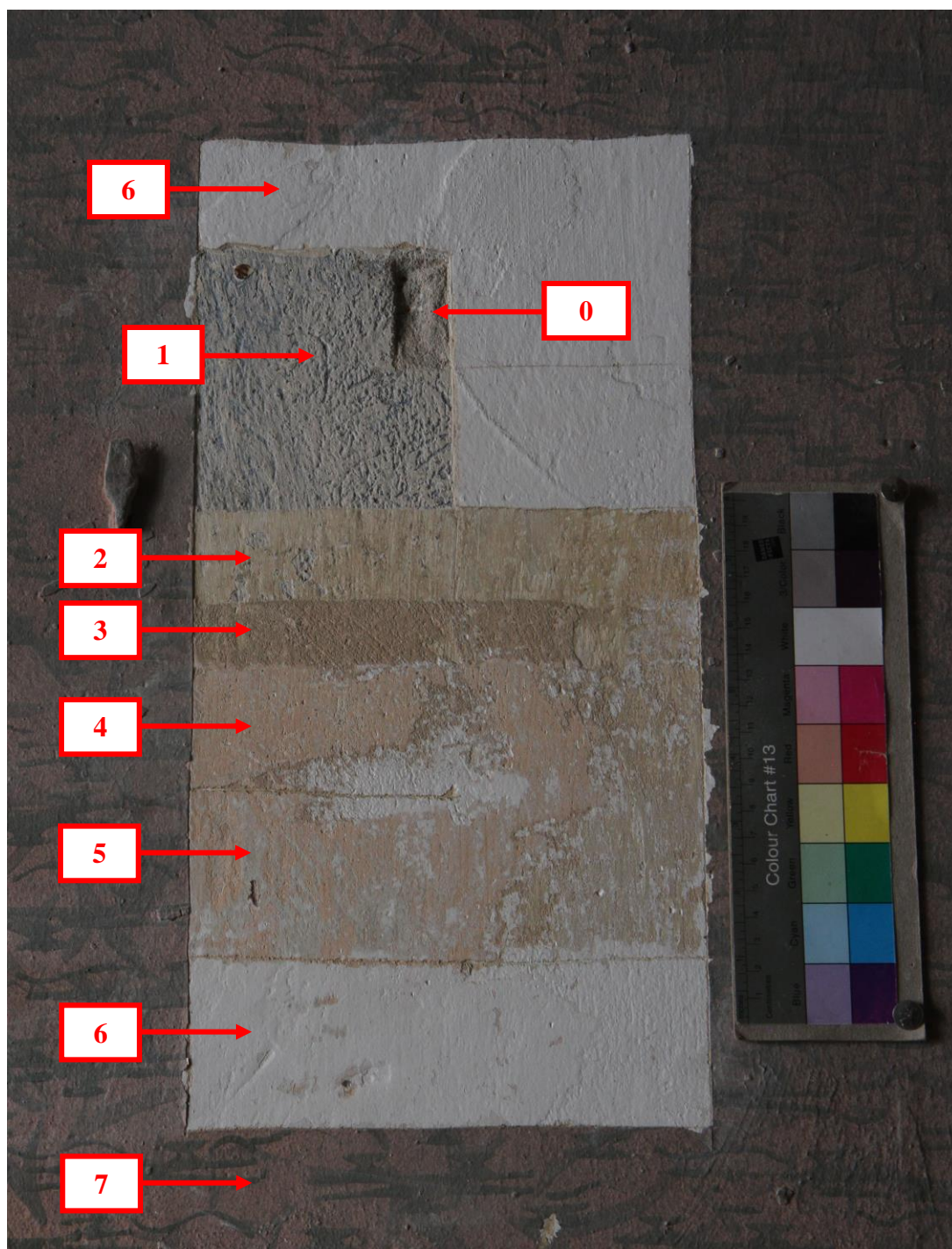

Celkové pohledy do místnosti M2

MgA. Václav Štochl
akademický sochař a restaurátor
 Malá 133, 330 11 Třemošná
 IČO: 69932999, DIČ: CZ7706072308
 Mobil: 721170173
 Email: stochl@email.cz

Vyznačení sond v půdorysu místnosti M2

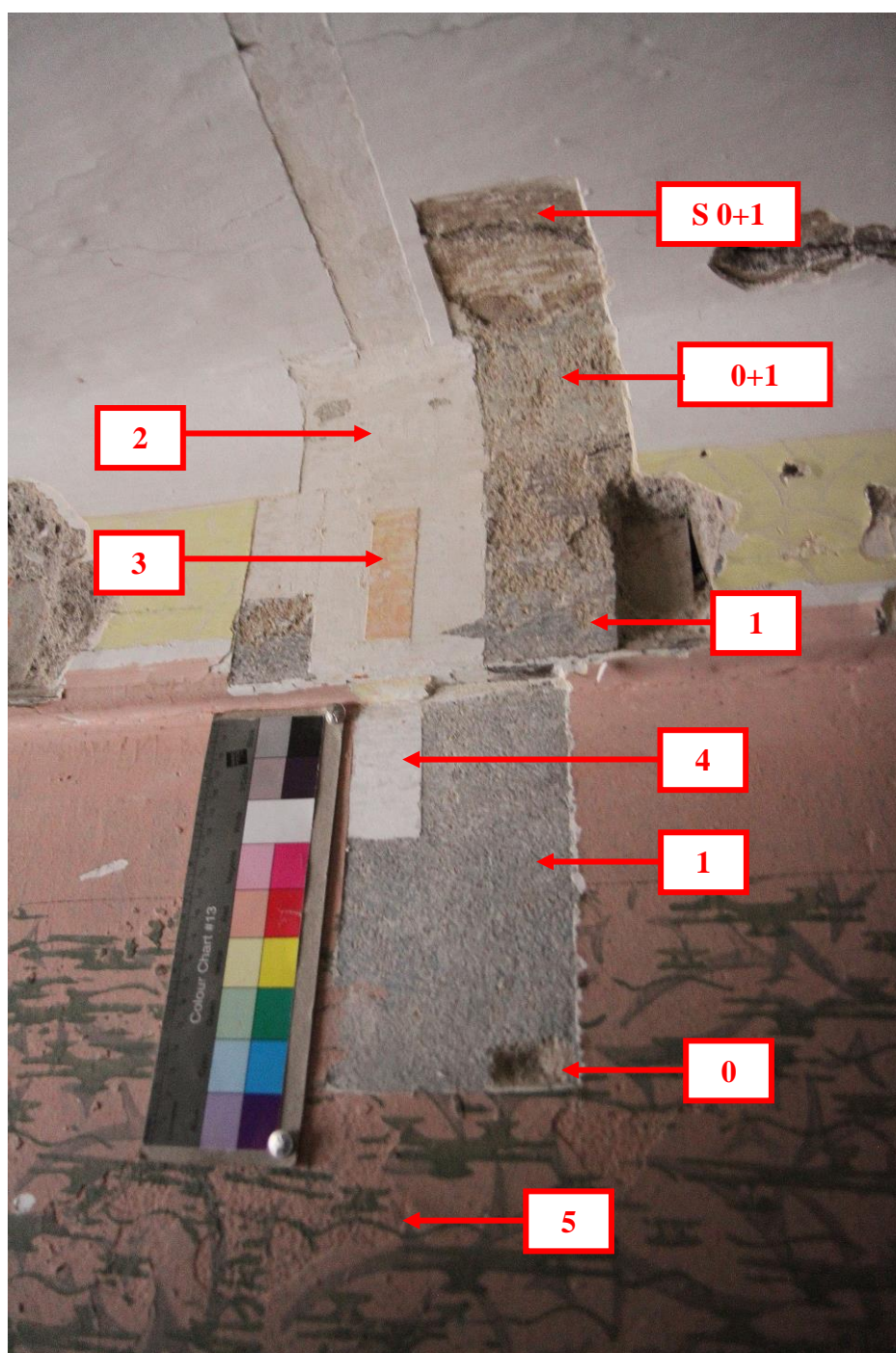
Sonda M2-S1 v ploše stěny vedle dveří: 0 – omítka, 1 – modrý nátěr propojený se zbytky následného okrového nátěru, 2 – okrový nátěr, 3 – tenká štuková vrstva, 4 – meruňková, 5 – fragmenty šedého nátěru, 6 – bílá – podklad pod současnou výmalbou, 7 – současná výmalba od filmařů

Sonda M2 – S2 v ploše stěny vedle dveří, provedená v nejstarší nalezené modré vrstvě
(vpravo viditelná mladší vysrávka bílé barvy)

Sonda M2-S3 na stěně v rohu místnosti, provedená v nejstarší nalezené vrstvě – modrá plocha ohraničená zeleným pásem a modrou a hnědo - červenou linkou

Sonda M2-S4 ve fabionu nade dveřmi: 0 – omítka stěny, dotažená ke starší omítce na stropě, 1 – fragmenty nejstarší nalezené výzdoby stěny modré barvy, 2 – lomená bílá, 3 – meruňková, 4 – bílý podklad pod současnou výmalbu, 5 - současná výzdoba od filmařů; S 0+1 omítka stropu s fragmenty výzdoby (tato vrstva nebyla na stěně nalezena)

Sonda M2-S5 - fragment rozety, nalezené na stropě v nejstarší barevné vrstvě

Pásová sonda M2-S5 provedená ve vrstvě č. 2 v lomeně bílém odstínu s fragmenty výzdoby

Shrnutí:

V místnosti M2 se nachází velké množství barevných úprav z různých časových období.

Nejstarší barevná úprava stěn byla patrně v šedo–modrých odstínech. Stěny byly ohraničeny zeleným pásem a modrou a hnědo - červenou linkou. Na stropě byly v nejstarší vrstvě nalezeny fragmenty rozety na šedém podkladu. Omítka stropu je patrně starší, než omítka fabionu pod ním.

Ve druhé barevné vrstvě na stropě se nachází fragmenty dekoru, který však již není možné blíže specifikovat.

V mladších vrstvách na stropě ani na stěnách nebyla nalezena žádná hodnotná výzdoba.

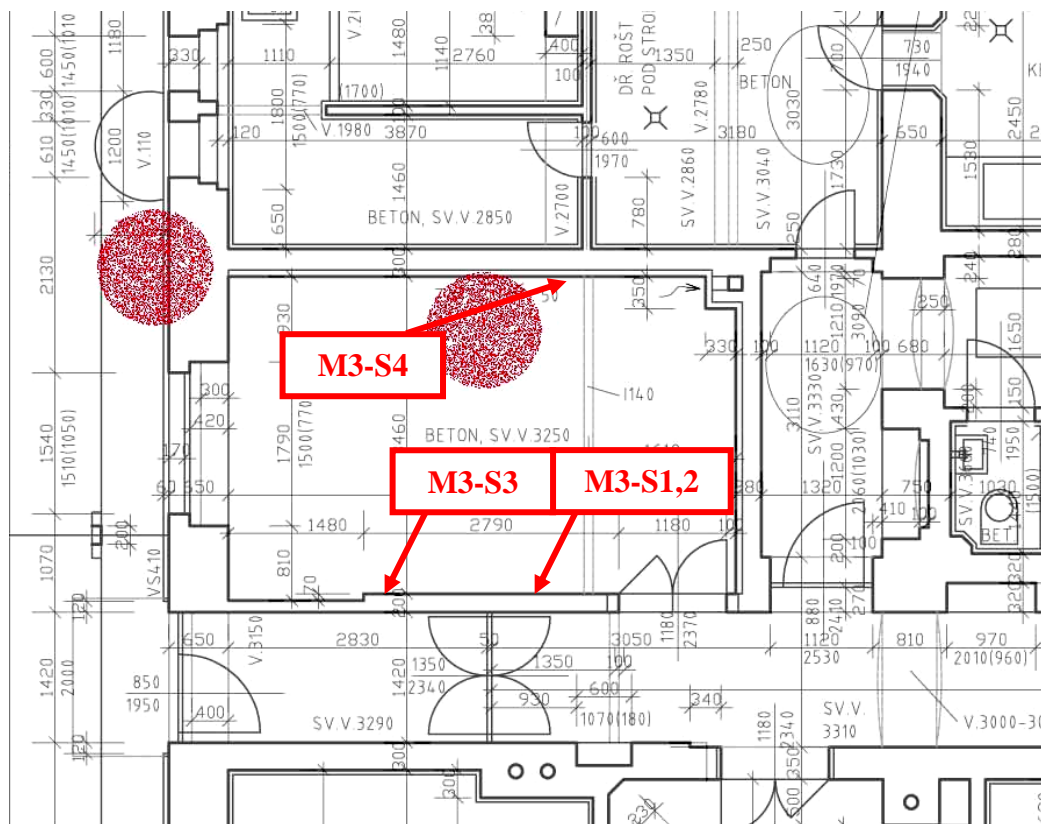
MgA. Václav Štochl
akademický sochař a restaurátor
Malá 133, 330 11 Třemošná
IČO: 69932999, DIČ: CZ7706072308
Mobil: 721170173
Email: stochl@email.cz

Místnost M3

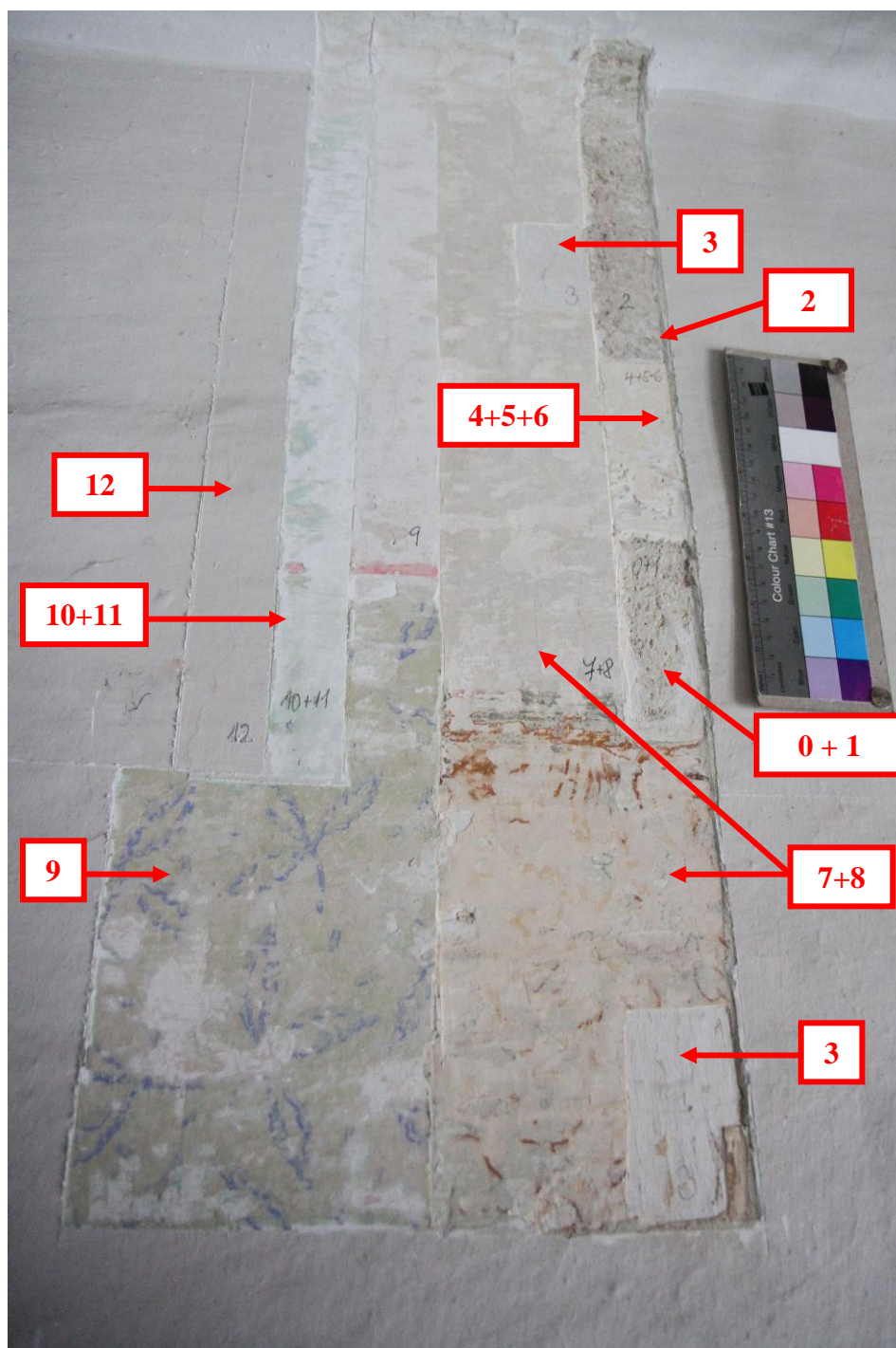

Celkové pohledy do místnosti M3

MgA. Václav Štochl
akademický sochař a restaurátor
 Malá 133, 330 11 Třemošná
 IČO: 69932999, DIČ: CZ7706072308
 Mobil: 721170173
 Email: stochl@email.cz

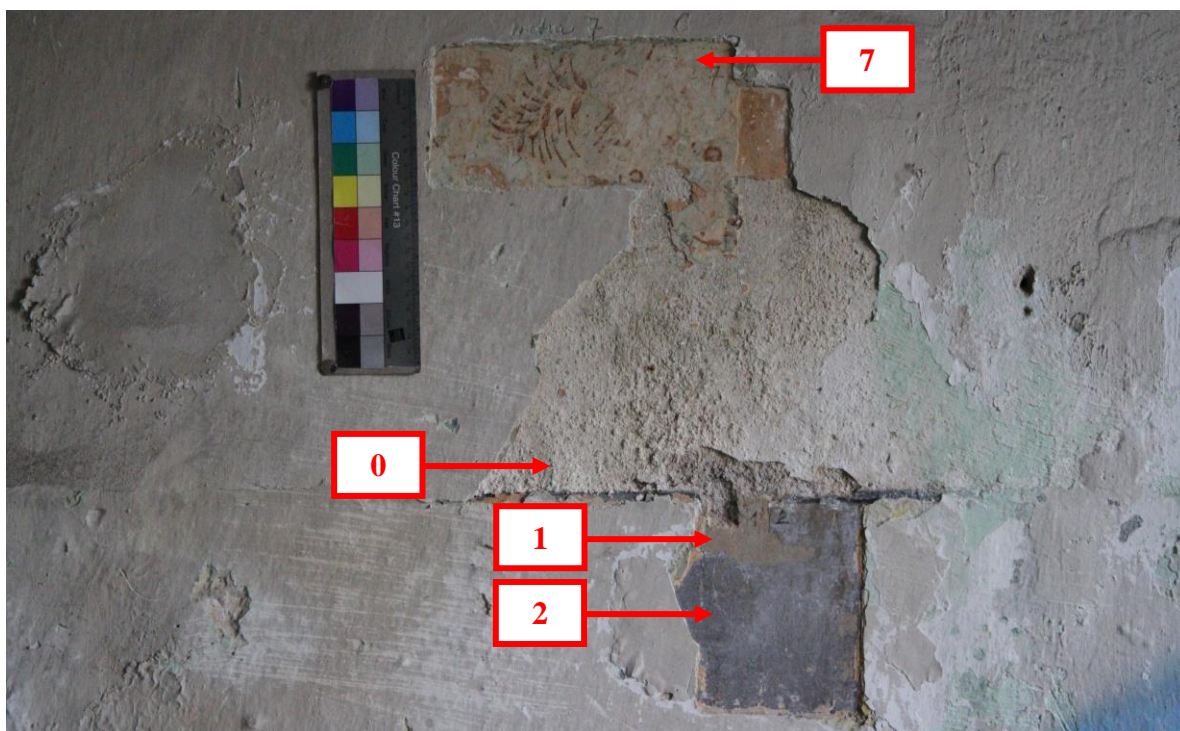
Vyznačení sond v půdorysu místnosti M3

Sonda M3-S1 ve fabionu pod stropem: 0 – omítka, 1 – světle šedá, 2 – tmavší šedá, 3 – světle šedá pod fabionem, bílá na stěně, 4 – šedá, 5 – okrová, 6 – bílá, 7 – lomená bílá pod fabionem, v ploše stěn světle okrová se sytější okrovým dekorem, 8 – světle zelená s tmavě zeleným dekorem a červenou linkou, 9 – fabion v lomené bílé, pod fabionem červená linka, plocha stěny světle zelená s modrým dekorem, 10 – zelená, 11 – bílý nátěr, 12 – současná světle béžová

Sonda M3-S2 na stropě místnosti: 0 – omítka, 1 – bílý nátěr, 2 – fragmenty nejstarší výzdoby, 3 – bílá, 4 – lomená bílá, 5 – bílá, 6 – lomená bílá, 7 – bílá, 8 – současná bílá

Sonda M3-S3 v ploše stěny: 0 – omítka, 1 – béžová výmalba, 2 – šedá výmalba s tmavší linkou zakončující vyšší sokl, 7 (pořadí dle sondy M3-S1) – novodobý válečkový dekor

Sonda M3-S4 v ploše stěny pod stropem

Sonda M3-S4 – nejstarší úprava – hnědé orámování stěny, doplněné tmavší linkou

Detail sondy M3-S4, vrstva č. 8 dle číslování sondy M3 – S1 – zelený dekor na světle zeleném podkladu, pod fabionem zakončený zelenou a červenou linkou

Shrnutí:

V místnosti M3 se nachází velké množství barevných úprav z různých časových období.

Na jihozápadní stěně bylo v nejstarší barevné vrstvě nalezeno hnědé rámování plochy doplněné tmavší linkou. Na severovýchodní stěně byl v nejstarší vrstvě nalezen hnědý sokl.

Na stropě byly v nejstarší vrstvě nalezeny fragmenty výzdoby, kterou však již není možné odkrýt a blíže specifikovat. Následuje několik vrstev bílých a lomeně bílých nátěrů.

Na stěnách se dále nachází větší množství mladších úprav buď v podobě monochromních nátěrů, nebo válečkových dekorů.

VII. Vyhodnocení průzkumu a doporučení pro vlastníka

Stropy místností byly v nedávné době sneseny z důvodu napadení konstrukce dřevomorkou. Za účelem průzkumu tu zůstaly ponechány jen úzké referenční pásy. V nejstarší vrstvě na stropěch byly ve všech místnostech nalezeny fragmenty dekoru, který však již na úzkém dochovaném pásu není možné blíže specifikovat. V místnosti M2 se stopy malířské výzdoby nachází jak ve vrstvě č. 1, tak ve vrstvě č. 2. Následuje několik monochromních přemaléb v bílé a lomené bílé.

Na stěnách všech místností byly nalezeny fragmenty malířské výzdoby. Ty jsou překryty větším množstvím mladších úprav, některé z nich jsou zdobené válečkem, ale nejedná se o hodnotnou historickou výzdobu.

Místnosti M1 a M2 jsou v současnosti opatřeny novodobou výzdobou, vytvořenou pro natáčení filmu v nedávné době. Ta je provedena špatně prodyšným nátěrem, který patrně způsobil silnější provlhnutí vrstev pod ním a tím pádem jejich obtížnější identifikaci.

Vzhledem k tomu, že v mladších vrstvách nebyla ve zkoumaných místnostech nalezena žádná hodnotná historická výzdoba, je možné tyto vrstvy osnímat až na nejstarší výmalbu. Je pravděpodobné, že se ji po celoplošném odkrytí podaří blíže určit. Tuto výzdobu je pak možné rekonstruovat, či restaurovat.

U fasády je možné buď obnovit současný stav s hrubou cementovou omítkou, nebo ji osnímat, starší vrstvy restaurovat a obnovit buď původní barevnost v okrové s červenými záklenky oken, nebo barevnost po změně dispozice okenních a dveřních otvorů. Toto záleží na záměru investora.